

DECIZIE

27 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Nadejda Toma
Ion Guzun
Ala Cobăneanu

examinând recursurile declarate de Iurie Madan și Ludmila Madan, și
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Ludmillei Madan și Iurie
Madan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea faptului încălcării termenului rezonabil la executarea hotărârii
judecătorești și repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014 prin care au
fost respinse cererile de apel depuse de Iurie Madan și Ludmila Madan, și Ministerul
Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun.
Chișinău din 09 iulie 2014, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 19 martie 2014, Ludmila Madan și Iurie Madan au depus cerere de chemare
în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea faptului încălcării termenului rezonabil la executarea hotărârii
judecătorești și repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 10 ianuarie 2007,
conducătorul autovehiculului de model BMV520, Oleg Marcu, fiind în stare de
ebrietate, a depășit viteza regulamentară la indicatorul rutier „trecere de pietoni” și a
tamponat pe tatăl Ludmillei Madan, Vladimir Levința, anul nașterii 1939 și pe fiica lor
Carmina Madan anul nașterii 2004, care în urma accidentului au decedat pe loc.

Indică că prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15 februarie
2007, menținută în vigoare prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău
din 26 aprilie 2007, Oleg Marcu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii
prevăzute de art. 264 alin. (6) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de
închisoare pe un termen de 9 ani de zile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace
de transport pe un termen de 5 ani.

Relatează că ulterior, au depus acțiune în judecată împotriva lui Oleg Marcu cu
privire la repararea prejudiciului material și moral. Astfel, Iurie Madan în calitate de
tată a Carminei Madan, a solicitat încasarea de la inculpatul Oleg Marcu cu titlu de

prejudiciu material suma de 94950 lei și cu titlu de prejudiciu moral suma de 100000 dolari SUA, iar Ludmila Madan în calitate de fiică a lui Vladimir Levința a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 99311 lei și cu titlu de prejudiciu moral suma de 100000 dolari SUA.

Indică că în ședința de judecată, condamnatul Oleg Marcu a recunoscut parțial acțiunea civilă, fiind de acord să restituie parțial prejudiciul material, iar cu titlu de prejudiciu moral a fost de acord să restituie câte 100000 lei pentru fiecare.

Afirmă că prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 23 mai 2007 s-a dispus aplicarea sechestrului pe automobilul de model BMW 520i cu nr. de înmatriculare CKM 370, ce aparținea cu drept de proprietate pârâtului, însă într-un mod necunoscut Oleg Marcu, aflându-se în penitenciar a înstrăinat acest mijloc de transport.

Indică că prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 28 iunie 2007 acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Oleg Marcu în beneficiul lui Iurie Madan cu titlu de prejudiciu material suma de 3622 lei și cu titlu de prejudiciu moral suma de 50000 lei, încasat de la Oleg Marcu în beneficiul Ludmilei Madan cu titlu de prejudiciu material suma de 7299 lei și cu titlu de prejudiciu moral suma de 50000 lei, iar în rest acțiunea fiind respinsă.

Prin decizia Curții Apel Chișinău din 24 septembrie 2008, a fost admis apelul depus de Ludmila și Iurie Madan, casată hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral și în partea dată a fost adoptată o nouă hotărâre prin care a fost încasat de la condamnatul Oleg Marcu cu titlu de prejudiciu moral suma în mărime de câte 250000 pentru fiecare reclamant, iar în total suma de 500000 lei, în rest acțiunea fiind respinsă, în rest hotărârea fiind menținută.

Relatează că în temeiul deciziei instanței de apel, le-au fost eliberate titlurile executorii, care au fost prezentate spre executare Oficiului de Executare Rîșcani, mun. Chișinău și primite spre executare de către executorul judecătoresc Ina Barcari, iar la 15 octombrie 2009, după întreprinderea unor măsuri de executare, ce nu au adus nimic, le-a expediat în penitenciarul nr. 10 din com. Goian, unde condamnatul Oleg Marcu își executa pedeapsa. Subliniază că executorul judecătoresc Ina Barcari, a dispus reținerea de la condamnat câte 20 % din toate veniturile până la achitarea deplină a sumei totale, fiind obligată contabilitatea Penitenciarului nr. 10 Goian ca în termen de cel mult 3 zile de la data plății de a transfera sumele reținute la adresa familiei Madan, în calitate de creditori.

Menționează că aflându-se în penitenciar, Oleg Marcu le-a achitat, în temeiul titlurilor executorii, doar suma de 7954,69 lei, iar la 20 decembrie 2011 administrația Penitenciarului nr. 10 Goian a restituit Oficiului de executare Rîșcani, titlurile executorii emise de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău și Curtea de Apel Chișinău în legătură cu eliberarea condamnatului din penitenciar la 04 noiembrie 2011.

Relevă că din cele 4 titluri executorii, 2 eliberate de Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și 2 eliberate de Curtea de Apel Chișinău, titlul executoriu nr. 2a – 3332/2008 din 24 septembrie 2008 cu privire la încasarea de la Oleg Marcu în beneficiul Ludmilei Madan cu titlu de prejudiciu moral suma de 250000 lei a fost restituit ca neexecutat în întregime, titlul nr. 2-1479/2007 din 27 iunie 2007 cu privire la încasarea de la Oleg Marcu în beneficiul Ludmilei Madan cu titlu de prejudiciu material suma de 7299 lei, fost executat parțial fiind reținut și achitat acesteia doar suma 4172,70 lei, restanța acumulată în temeiul lui constituie suma de 3126, 30 lei, titlul executoriu nr. 2-1479/2007 din 27 iunie 2007 cu privire la încasarea de la Oleg

Marcu în beneficiul lui Iurie Madan a sumei prejudiciului material în sumă de 3622 lei a fost executat integral, iar titlul executoriu nr. 2a-3332/2008 din 24 septembrie 2008 cu privire la încasarea de la Oleg Marcu în beneficiul lui Iurie Madan cu titlu de prejudiciu moral suma de 250000 lei a fost executat parțial, fiind reținută și achitată acestuia suma de 550,65 lei, iar restanța constituie suma de 249449 lei, 35 bani.

Astfel, titlurile executorii au fost primite spre executare de executorul judecătoresc Iurie Gîlca, la 03 februarie 2012, care a întreprins careva acțiuni cu privire la executarea acestor documente, iar la 17 septembrie 2012 la solicitarea Ludmilei Madan, a întocmit un proces-verbal în privința lui Oleg Marcu cu privire la contravenție pe faptul neexecutării intenționate a hotărârii judecătorești.

În rezultat, prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 14 mai 2013, Oleg Marcu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 318 Cod contravențional și a fost sancționat cu amendă în mărime de 150 u.c.

Insistă că la solicitarea Ludmilei Madan, la 25 iunie 2013, executorul judecătoresc a depus o sesizare la Procuratura sectorului Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la examinarea acestei în ordinea art. 274 CPP și pornirea în privința lui Oleg Marcu a urmăririi penale în temeiul art. 320 Cod penal, faptul neexecutării intenționate a unei hotărâri judecătorești.

Consideră că Oleg Marcu se eschivează intenționat de la executarea hotărârii judecătorești irevocabile.

Mai invocă că prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2011, Oleg Marcu a fost eliberat de pedeapsă înainte de termen, la emiterea încheierii fiind reținut că acesta are un comportament la nivel și în raport social respectuos, s-a corijat, în ultima perioadă de timp nu a comis încălcări de disciplină și de regim, este caracterizat pozitiv, a lucrat 312 zile privilegiate, nu are de restituit prejudiciu material și merită a fi eliberat condiționat înainte de termen.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2012 a fost respins ca neîntemeiat recursul procurorului V. Olarescu cu menținerea încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2011.

Invocă reclamantii dezacordul cu faptul că Oleg Marcu a fost eliberat din penitenciar fără a restitui prejudiciul material și prejudiciul moral cauzat prin infracțiune.

Cu referire la prevederile art. 91 alin. (1) Cod penal indică că, persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, care au reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care sunt condamnate, care au participat la executarea și care nu au refuzat executarea, în conformitate cu prevederile art. 234 din Codul de executare, a muncilor remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție li se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

Reclamantii consideră că Oleg Marcu nu a întrunit la acel moment condițiile de a fi eliberat de pedeapsă înainte de termen.

La fel, indică că faptul neexecutării în termen îndelungat a hotărârii judecătorești din 24 septembrie 2008, (25 noiembrie 2008 – 14 martie 2014)

constituie o încălcare a dreptului lor la un proces echitabil prevăzut de art. 6 par. 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Cu titlu de exemplu, invocă hotărâri CEDO pronunțate contra Republicii Moldova legate de neexecutarea hotărârilor judecătorești irevocabile în care a fost constatat faptul violării dreptului la un proces echitabil și dreptul la respectarea proprietății: cauza *Istrate vs Moldova* din 13 iunie 2006, *Prodan vs Moldova* din 18 mai 2004, *Olaru și alții vs Moldova* din 28 iulie 2009.

Remarcă că conform p. 1 alin. 2 și alin. 3 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 17 din 19 iunie 2000 „privind aplicarea în practica judiciară de către instanțele judiciare a unor prevederi ale Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale”, jurisprudența CEDO constituie parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca orice altă lege a RM cu deosebirea că CEDO are prioritate față de legile interne.

Solicită încasarea de la bugetul de stat prejudiciul material cauzat în mărime de 253126,30 lei pentru Ludmila Madan prin neexecutarea intenționată a deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008 cu privire la încasarea de la debitorul Oleg Marcu a sumei prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, prejudiciul material în mărime de 249449,35 lei pentru Iurie Madan prin neexecutarea intenționată a aceleiași hotărâri judecătorești, încasarea pentru perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești irevocabile 25 noiembrie 2008 – 14 martie 2014 a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei pentru fiecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 09 iulie 2014 acțiunea a fost admisă parțial, constatat faptul neexecutării în termen rezonabil al hotărârii judecătorești: deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008 privind încasarea de la Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan suma de 253126,3 lei și în beneficiul lui Iurie Madan suma de 249449,35 lei, încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM, în beneficiul Ludmillei Madan și Iurie Madan, cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești: deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008, câte 30000 lei pentru fiecare, încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM, în beneficiul Ludmillei Madan și Iurie Madan, cu titlu de cheltuieli de judecată câte 1000 lei, pentru fiecare, au fost respinse ca neîntemeiate cerințele Ludmillei Madan și Iurie Madan cu privire la repararea prejudiciului material, pentru încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014 au fost respinse cererile de apel depuse de Iurie Madan și Ludmila Madan, și Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

La 26 noiembrie 2014, Ludmila Madan și Iurie Madan au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea prin care apelul lor a fost respins și menținerea deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului depus de Ministerul Justiției al RM, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea prejudiciului material și în partea admiterii parțiale a cerinței cu privire la încasarea prejudiciului moral, rejudecarea pricinii în partea contestată și emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a cerințelor lor.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu decizia contestată considerând că aceasta este pasibilă casării în partea respingerii apelului lor. La fel, consideră că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată în partea încasării

prejudiciului moral în sumă de numai 30000 lei și în partea respingerii cerinței lor privind repararea prejudiciului material.

Cu referire la prevederile art. 400 alin. (2), art. 432 alin. (2) CPC invocă încălcarea esențială a normelor de drept material și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Mai invocă prevederile art. 13 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Consideră că circumstanțele de fapt ale pricinii denotă incontestabil la temeinicia acțiunii lor.

Remarcă că din cauza neglijenței administrației Penitenciarului nr. 10 din com. Goian a dispărut un titlu executoriu din cele 4 titluri executorii ce se aflau la executare, și anume titlul executoriu nr. 2-1479 din 28 iunie 2007 cu privire la încasarea de la debitorul Oleg Marcu în beneficiul Ludmilei Madan a sumei de 7299 lei, și care în penitenciar a fost executat parțial fiind reținut și achitat numai suma de 4172,70 lei, restanța acumulată constituind suma de 3126,30 lei.

Mai susțin că condamnatul Oleg Marcu a fost eliberat din penitenciar în mod ilegal, fără a se lua în considerație că nu a restituit prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, iar în cadrul executării pedepsei cu închisoarea a comis 8 încălcări disciplinare, fiind supus răspunderii disciplinare tot de 8 ori.

Susține că decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008 nu a fost executată în privința lor nici până la moment, fapt ce constituie o încălcare a prevederilor art. 6 paragraf 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Remarcă că toate acțiunile întreprinse de Oficiul de Executare Rîșcani și de către executorul judecătoresc Iurie Gîlca în perioada 25 noiembrie 2008 – 14 martie 2014, nu au adus la executarea hotărârii judecătorești din 24 septembrie 2008 și constituie o încălcare a dreptului recurenților la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În acest sens face referire la prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, art. 6 paragraf 1 și art. 41 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La fel, sunt de opinia că prin neexecutarea hotărârii judecătorești le-a fost încălcat și dreptul la protecția proprietății, garantat de art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Cu referire la p. 1 alin. (2) și alin. (3) al Hotărârii Plenului CSJ nr. 17 din 19 iunie 2000 privind aplicarea în practica judiciară de către instanțele judiciare a unor prevederi a Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, menționează că jurisprudența CEDO constituie parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca orice altă lege a RM cu deosebirea că CEDO are prioritate față de legile interne.

Mai fac recurenții referire la hotărârile CEDO pronunțate contra Republicii Moldova legate de neexecutarea hotărârilor judecătorești irevocabile în care a fost constatat faptul violării dreptului la un proces echitabil și dreptul la respectarea proprietății: cauza Istrate vs Moldova din 13 iunie 2006, Prodan vs Moldova din 18 mai 2004, Olaru și alții vs Moldova din 28 iulie 2009.

Consideră recurenții că atât instanța de fond cât și instanța de apel în concluziile sale la compartimentul aprecierii mărimii prejudiciului moral prin durata excesivă a executării hotărârii judecătorești nu au ținut cont de circumstanțele de fapt

și de drept, invocate în sprijinul încasării sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Susțin că la determinarea termenului rezonabil urmează să se țină cont de criteriile de apreciere: complexitatea cauzei, comportamentul părților, miza (interesul) pentru reclamant, caracterul obligației.

Sunt de opinia că concluziile instanței de fond și ale instanței de apel în partea încasării numai a sumei în mărime de 30000 lei cu titlu de prejudiciu moral, sunt neîntemeiate, și este necesară admiterea integrală a acestei pretenții cu încasarea întregii sume de 100000 lei pentru fiecare.

De asemenea, consideră că este neîntemeiată și concluzia primei instanțe menținute prin decizia instanței de apel cu privire la respingerea cerinței privind repararea prejudiciului material, care de fapt și de drept constituie suma obiectului executării conform titlurilor executorii executate de către executorul judecătoresc.

Menționează că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor de fapt și de drept ale apelului, precum nici nu a acordat o deplină eficiență recomandărilor și prevederilor menționate în hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 11 noiembrie 2013 privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de apel, în special pct. 18, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 38.

Subliniază că la examinarea recursului, instanța de recurs urmează să țină cont de recomandările menționate în hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 11 noiembrie 2013 privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de recurs.

La 06 ianuarie 2015, Ministerului Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii, sau modificarea deciziei instanței de apel în sensul constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești drept o satisfacție echitabilă suficientă a prejudiciului moral suportat, sau în cazul stabilirii necesității acordării unei sume bănești de a modifica decizia instanței de apel în sensul diminuării sumei acordate cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli pentru asistență juridică, corespunzător sumelor acordate în cauze similare de către Curtea Europeană și instanțele judecătorești naționale.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia contestată considerând că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat eronat normele de drept material, apreciind arbitrar probele.

Consideră că instanța de apel nu a supus verificării corespunzătoare legalitatea și temeinicia hotărârii atacate.

Afirmă că art. 6 din Convenție garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiție, care are drept consecință dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive, însă acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele.

Relevă că executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile intimaților și a întreprins măsurile posibile care puteau a fi întreprinse în mod rațional în scopul executării documentului executoriu vizat.

Apreciază ca neîntemeiată motivarea instanței de apel precum că executorul judecătoresc nu a întreprins suficiente acțiuni de executare a actului judecătoresc ce a intrat în vigoare, în condițiile în care nemijlocit intimații Ludmila Madan și Iurie Madan au invocat că nu au pretenții în adresa executorului judecătoresc fiindcă acesta

a întreprins potrivit legislației în vigoare toate acțiunile care erau necesare pentru executarea documentului de executare.

La fel, instanța de apel nu a luat în considerare că intimații au invocat careva ilegalități admise de către Penitenciarul nr. 10 din com. Goian, unde debitorul procedurii de executare și-a ispășit pedeapsa cu închisoarea pînă la 4 noiembrie 2011.

Subliniază că potrivit art. 21 Cod de executare, executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii. Efectuarea actelor de executare silită de către alte persoane atrage răspunderea prevăzută de lege.

Totodată, conform art. 21 alin. (1) din Legea privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc este persoană fizică investită de stat cu competența de a îndeplini activități de interes public prevăzute de prezenta lege și de alte legi. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, executorul judecătoresc este exponentul puterii de stat. Doar executorul judecătoresc licențiat și investit în condițiile prezentei legi poate efectua executarea silită.

Remarcă că instanța de apel avea ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de către executorul judecătoresc au fost adecvate, suficiente și să analizeze dacă a fost respectat termenul rezonabil de executare a hotărârii judecătorești nemijlocit de către acesta. Or, intervalul de timp ce necesită a fi luat în considerare la calcularea termenului rezonabil va constitui acea perioadă de timp când documentul executoriu s-a aflat spre executare la executorii judecătorești.

Precizează că pe parcursul perioadei 15 octombrie 2009 - 20 decembrie 2011, executorul judecătoresc nici nu era responsabil de a întreprinde careva acțiuni de executare pentru acest interval de timp, deoarece debitorul procedurii de executare își ispășea pedeapsa cu închisoarea în penitenciar.

Indică că instanțele inferioare corect au respins pretenția privind repararea prejudiciului material, deoarece Statul RM nu a avut și nici nu are careva obligații pecuniare față de intimați, iar încasarea sumei datoriei din contul bugetului de stat prin schimbarea debitorului este inadmisibilă, debitorul obligației pecuniare fiind Oleg Marcu.

În partea ce ține de încasarea în beneficiul fiecărui intimat/reclamant a sumei de 30000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma încălcării termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești, consideră că instanța de apel neîntemeiat a dispus menținerea hotărârii instanței de fond în acest capăt al acțiunii, în condițiile în care pricina nu a fost examinată sub toate aspectele și s-a dat o apreciere incorectă a probelor prezentate.

Mai mult, evidențiază că soluția instanței de apel este în contradicție cu motivarea acesteia, în condițiile în care nemijlocit Colegiul a concluzionat, că însăși constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii instanței de judecată definitive și irevocabile se consideră o satisfacție morală pentru prejudiciul cauzat, iar în același timp menținând hotărârea instanței de fond în partea acordării prejudiciului moral.

Relevă că instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe a ignorat prevederile art. 94 alin. (1) CPC și urma să compenseze cheltuielile pentru asistență juridică proporțional părții admise din pretenții.

La 20 ianuarie 2015, Ludmila Madan și Iurie Madan au depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Ministerului Justiției al RM.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurenților la 07 noiembrie 2014, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 4679 (f. d. 251, vol. I)

Careva date despre recepționarea acestora de către Ludmila Madan și Iurie Madan nu sunt prezente, pe când recurentul Ministerul Justiției al RM susține că a recepționat decizia integrală a instanței de apel la 14 noiembrie 2014, anexând la cererea de recurs scrisoarea de expediere a deciziei recurate cu ștampila de intrare a recurentului aplicată pe aceasta, prin care se atestă data recepționării deciziei recurate (f. d. 46, vol. II).

Astfel, la caz se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 26 noiembrie 2014 și respectiv 06 ianuarie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate, din considerentele ce urmează

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

La caz se constată că Ludmila Madan și Iurie Madan, făcând uz de noul remediu intern în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, prin acțiunea formulată au solicitat încasarea de la bugetul de stat a prejudiciului material cauzat în mărime de 253126,30 lei pentru Ludmila Madan prin neexecutarea intenționată a deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008 cu privire la încasarea de la debitorul Oleg Marcu a sumei prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, prejudiciul material în mărime de 249449,35 lei pentru Iurie Madan prin neexecutarea intenționată a aceleiași hotărâri judecătorești, încasarea pentru perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești irevocabile 25 noiembrie 2008 – 14 martie 2014 a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei pentru fiecare.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii parțiale a acțiunii, constatând faptul neexecutării în termen rezonabil al hotărârii judecătorești: decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008 privind încasarea de la Oleg Marcu în beneficiul Ludmilei Madan suma de 253126,3 lei și în beneficiul lui Iurie Madan suma de 249449,35 lei, a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM, în beneficiul Ludmilei Madan și Iurie Madan, cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești: decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008, câte 30000 lei pentru fiecare și câte 1000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest cerințele Ludmilei Madan și Iurie Madan cu privire la repararea prejudiciului material, pentru încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești, au fost respinse ca neîntemeiate.

Judecând apelurile depuse de Iurie Madan și Ludmila Madan, și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, instanța de apel a constatat netemeinicia acestora, menținând hotărârea primei instanțe.

Conform prevederilor art. 2 alin. (1) și (2) ale Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că

i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta Lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Raportând prevederile normei enunțate la circumstanțele speței, instanța de recurs constată ca fiind justă soluția instanțelor judecătorești inferioare, care examinând pretențiile reclamantilor prin prisma prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, au constatat încălcarea dreptului lui Iurie Madan și Ludmillei Madan la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile, admitând în acest sens doar cerințele cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, la fel, fiind cert că întemeiat instanțele de judecată au respins capătul de cerere al reclamantilor cu privire la repararea prejudiciului material.

Aici se va remarca că executarea hotărârii judecătorești constituie parte integrantă a procesului, iar Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale la art. 6 § 1 statuează că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Respectiv, cerința Convenției ca examinarea cauzei să se facă într-un termen rezonabil, trebuie raportată la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente și al părților, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanței precum și exercitarea căilor de atac.

Perioada ce urmează a fi luată în considerație la caz.

Astfel, din actele cauzei rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 28 iunie 2007 a fost încasat din contul lui Oleg Marcu în beneficiul lui Iurie Madan prejudiciul material în sumă de 3622 lei și prejudiciul moral în sumă de 50000 lei, în total suma de 53622 lei. La fel, a fost încasat din contul lui Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan prejudiciul material în sumă de 7299 lei și prejudiciul moral în sumă de 50000 lei, în total suma de 57299 lei, în rest acțiunea Ludmillei Madan și Iurie Madan fiind respinsă (f. d. 22-23).

Ulterior, ca urmare a examinării apelului Ludmillei Madan și Iurie Madan, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008 a fost casată hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 28 iunie 2007, în partea încasării despăgubirii morale și în această parte a fost emisă o hotărâre nouă prin care s-a încasat din contul lui Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan și Iurie Madan a câte 250000 lei, fiecare, cu titlu de despăgubire morală, în total 500000 lei, în rest fiind menținută hotărârea primei instanțe (24-26).

Este cert și faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008 a rămas definitivă și executorie prin neatacare, în acest sens fiind emise titlurile

executorii nr. 2a-3332/08 cu privire la încasarea din contul lui Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan a sumei de 250000 lei cu titlu de despăgubire morală și titlul executoriu nr. 2a-3332/08 cu privire la încasarea din contul lui Oleg Marcu în beneficiul lui Iurie Madan a sumei de 250000 lei cu titlu de despăgubire morală (f. d. 27, 28 vol. I).

Deși la materialele dosarului lipsește o încheiere de intentare a procedurii de executare, din conținutul înscrisurilor anexate la materialele pricinii și anume din titlurile executorii cu privire la încasarea din contul lui Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan și a lui Iurie Madan a sumei de câte 250000 lei cu titlu de despăgubire morală, rezultă că documentele executorii nr. 2a-3332/08 emise de Curtea de Apel Chișinău, *au parvenit spre executare la Oficiul de Executare Centru, la data de 02 iunie 2009, sub nr. 8-900/09 și nr. 8-907/09 al registrului de evidență.*

Conform înscrisurilor din aceleași titluri executorii rezultă că acestea, la data de 02 octombrie 2009 au parvenit la Oficiul de executare Rîșcani, mun. Chișinău, fiind înregistrate sub nr. 11-822 și 11-823, (f. d. 27 verso, 28 verso, vol. I).

Executorul Oficiului de executare Rîșcani, mun. Chișinău Ina Barcari, examinând materialele procedurii de executare în baza documentelor executorii nr. 2a-3332/08 emise la 24 septembrie 2008 de Curtea de Apel Chișinău cu privire la încasarea din contului lui Oleg Marcu a sumei de 250000 lei cu titlu de despăgubire morală în beneficiul lui Iurie Madan și a sumei de 250000 lei în beneficiul Ludmillei Madan cu titlu de despăgubire morală, prin încheierile nr. 11-822/09 și nr. 11-823/09 din 15 octombrie 2009, constatând că debitorul este deținut al Penitenciarului nr. 10 Goian, mun. Chișinău, a dispus transmiterea titlurilor executorii în Penitenciarului nr. 10 Goian, mun. Chișinău și reținerea a câte 20 % din toate veniturile debitorului Oleg Marcu până la achitarea deplină a sumelor parvenite spre executare, începând cu data de 01 noiembrie 2009, obligând contabilitatea Penitenciarului nr. 10 Goian ca în termen de cel mult trei zile de la data plății veniturilor, de a transfera sumele reținute la adresa creditorilor Ludmila Madan și Iurie Madan (f. d. 29-30).

Materialul probator atestă că în penitenciarul nr. 10 Goian, mun. Chișinău, în baza titlului executoriu nr. 2a-3332/08 emis la 24 septembrie 2008 de Curtea de Apel Chișinău cu privire la încasarea din contului lui Oleg Marcu a sumei de 250 000 lei cu titlu de despăgubire morală în beneficiul lui Iurie Madan și în baza încheierii executorului Oficiului de executare Rîșcani, mun. Chișinău, Ina Barcari, nr. 11-822/09 din 15 octombrie 2009, au fost efectuate rețineri în mărime de 550,65 lei, rămânând o restanță de 249449,35 lei.

Totodată, este cert și faptul că în baza celui alt document executoriu nr. 2a-3332/08 emis la 24 septembrie 2008 de Curtea de Apel Chișinău cu privire la încasarea din contului lui Oleg Marcu a sumei de 250000 lei cu titlu de despăgubire morală în beneficiul Ludmillei Madan, în penitenciarul nr. 10 Goian, mun. Chișinău rețineri nu au fost efectuate.

Prin scrisorile de expediere nr. 5/2476 și nr. 5/2477 din 09 noiembrie 2011 titlurile executorii nr. 2a-3332/08 emise la 24 septembrie 2008 au fost returnate executorului Oficiului de executare Rîșcani, mun. Chișinău, Ina Barcari, în legătură cu eliberarea lui Oleg Marcu la data de 04 noiembrie 2011 (f. d. 31-32).

Prin încheierile executorului judecătoresc Iurie Gîlca nr. 087-16/2012 din 03 februarie 2012, a fost preluată executarea documentelor executorii cu nr. 2a-3322/08 din 24 septembrie 2008 emise de Curtea de Apel Chișinău cu privire

la încasarea din contul lui Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan și lui Iurie Madan cu titlu de despăgubire morală a câte 250000 lei (f. d. 34-35).

Prin încheierea executorului judecătoresc nr. 087-17/2012 din 24 februarie 2012 au fost aplicate măsurile asigurătorii a executării documentului executoriu după cum urmează: a fost obligat Camera Înregistrării de Stat să comunice executorului judecătoresc Iurie Gîlca, informația despre participarea debitorului Oleg Marcu la fondarea unor întreprinderi, și interzis Camerei Înregistrării de Stat, în cazul depistării cărorva întreprinderi înregistrate după debitorul nominalizat de a efectua careva modificări în actele de constituire a acestor întreprinderi, a fost obligat Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM, Direcția de înregistrare a transportului și calificare a conducătorilor auto să comunice executorului judecătoresc Iurie Gîlca, informația cu privire la mijloacele de transport ce aparțin cu titlu de proprietate debitorului Oleg Marcu, iar în cazul depistării, să comunice dacă este grevat sau nu dreptul asupra lor, cu aplicarea interdicției de înstrăinare a mijloacelor de transport ce aparțin cu titlu de proprietate debitorului, a fost obligat Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor al RM, Direcția Generală documentare a Populației de a elibera debitorului Oleg Marcu, pașaportul și documentele de călătorie sau prelungirea termenului de valabilitate a acestora, a fost obligat Consiliul Municipal Chișinău, Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale să comunice adresa mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu 30/2, ap. 34, informația privind participarea la privatizarea fondului locativ a debitorului Oleg Marcu, totodată fiind interzisă efectuarea anumitor acte în privința debitorului.

Prin răspunsul nr. 03/673-6894 din 06 martie 2012 remis de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM, Direcția înregistrare a transportului și calificare a conducătorilor auto în adresa biroului executorului judecătoresc Iurie Gîlca, s-a menționat că după debitorul Oleg Marcu nu sunt înregistrate unități de transport.

Prin răspunsul nr. 05/755/9 din 16 martie 2012 Camera Înregistrării de Stat a informat executorul judecătoresc Iurie Gîlca că debitorul Oleg Marcu nu figurează în calitate de întreprinzător individual și asociat la societăți comerciale (în comandită, în nume colectiv, cu răspundere limitată) înregistrate în Registrul de Stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali.

Prin răspunsul nr. 02-06/458 din 16 martie 2012 remis de către Consiliul Municipal Chișinău, Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale în adresa biroului executorului Iurie Gîlca, s-a confirmat că debitorul Oleg Marcu a participat la privatizarea locuinței nr. 34 din str. M. Sadoveanu 30/2, mun. Chișinău, iar în urma verificării bazei centralizate de date a Întreprinderii de Stat Cadastru, s-a stabilit că bunul imobil nr. 34 din str. M. Sadoveanu 30/2, mun. Chișinău a fost înstrăinat de către debitor la data de 22 aprilie 2004 și că pe numele debitorului Oleg Marcu nu este înscris dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile din Republica Moldova.

Prin răspunsul nr. 02/3-1316 din 20 martie 2012 remis de către Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor al RM, Direcția Generală documentare a Populației, în adresa biroului executorului judecătoresc Iurie Gîlca, s-a confirmat că în privința debitorului Oleg Marcu au fost aplicate restricții temporare (refuzul în eliberarea pașaportului) până la achitarea deplină a datoriei.

Prin încheierea executorului judecătoresc Iurie Gîlca nr. 087-17/2012 din 06 martie 2012 au fost aplicate măsurile asigurătorii, obligate BC „Banca de

Economii” SA, BC „Comerțbank” SA, BC „Banca Socială” SA, BC „VictoriaBank” SA, BC „Moldova-Agroindbank” SA, BC „Moldindcombank” SA, BC „EuroCreditbank” SA, BC „Unibank” SA, BC „Fincombank” SA, BC „Universalbank” SA, BC „Energbank” SA, BC „ProCreditBank” SA, BC „Mobiasbanca” SA, BC „BCR Chișinău” SA, BC „Eximbank” SA cât și filialele acestora, să informeze dacă debitorul Oleg Marcu dispune de conturi bancare în lei moldovenești sau în valută sau carduri bancare, safeu personal, iar în cazul depistării conturilor, safeului personal de a fi aplicate măsurile de asigurare (sechestru) pe mijloacele bănești, safeului personal dar nu mai mult de suma debitorială care constituie 500000 lei .

Prin răspunsurile parvenite în adresa executorului judecătoresc de la instituțiile financiare s-a constatat că debitorul Oleg Marcu nu deține conturi, safeuri personale.

La data de 07 martie 2012, în urma deplasării executorului judecătoresc însoțit de creditorul urmăritor Ludmila Madan, la adresa mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu 30/2, ap. 34, s-a stabilit că debitorul nu mai locuiește la adresa dată din anul 2004.

Ca urmare, prin demersul 087-17/2012 din 12 martie 2012 înaintat în adresa Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, executorul judecătoresc Iurie Gîlca a solicitat instanței anunțarea în căutare prin încheiere judecătorească a debitorului Oleg Marcu, cu ultimul domiciliu cunoscut mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, 30/2, ap. 34.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 2c-662/12 din 20 aprilie 2012, a fost admis demersul executorului judecătoresc Iurie Gîlca și anunțat în căutare debitorul Oleg Marcu.

Prin scrisoarea Comisariatului de Poliție Ciocana, mun. Chișinău, nr. 833j din 25 mai 2012, executorul judecătoresc Iurie Gîlca a fost anunțat că căutarea debitorului Oleg Marcu a fost încetată pe motivul depistării acestuia la adresa mun. Chișinău, str. Prepeliței, nr. 28, cu anexarea explicației debitorului din 05 iunie 2012.

Conform procesului-verbal din 27 iunie 2012 întocmit în baza declarațiilor tatălui debitorului, ca urmare a deplasării la adresa de domiciliu a lui Oleg Marcu, s-a stabilit că ultimul nu locuiește la adresa mun. Chișinău, str. Prepeliței nr. 28.

La cererea creditorului Ludmila Madan din 17 septembrie 2012, executorul judecătoresc Iurie Gîlca a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție din 27 septembrie 2012 în privința debitorului Oleg Marcu și l-a remis instanței de judecată prin demersul nr. 087-17/2012 din 01 octombrie 2012 în vederea sancționării debitorului pentru neexecutarea intenționată a titlului executoriu nr. 2a-3322/08 emis de Curtea de Apel Chișinău. Ca urmare a examinării actelor menționate de către Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, a fost încetat procesul pe motiv că contravenientul nu a primit copia procesul-verbal nr. 087-17/2012 din 27 septembrie 2012, deși acesta a fost expediată prin poștă cu scrisoare recomandată.

La 07 noiembrie 2012 a fost întocmit un alt proces-verbal cu privire la contravenție în privința debitorului Oleg Marcu, care a fost remis instanței de judecată prin demersul nr. 087-17/2012, care fiind examinat la data de 21 decembrie 2012 de către Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău a fost respins.

La 11 februarie 2013 a fost întocmit din nou un proces-verbal cu privire la contravenție în privința lui Oleg Marcu și remis instanței de judecată prin demersul nr. 087-396r/2013 pentru examinare iar ca urmare debitorul Oleg Marcu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 318 Cod

contravențional fiindu-i aplicată o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 150 u.c..

La 24 iunie 2013, executorul judecătoresc Iurie Gîlca a sesizat Procuratura sect. Rîșcani, în vederea examinării posibilității de atragere la răspundere penală a debitorului Oleg Marcu Valeriu pentru neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată și atragerea acestuia la răspundere în temeiul art. 320. alin. (1) Cod penal, însă prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 25 martie 2014, Oleg Marcu a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal pe motivul că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

La 25 martie 2014, debitorul Oleg Marcu a prezentat executorului judecătoresc Iurie Gîlca certificatul eliberat de către ÎCS „Bemol Retail” SRL prin care se confirmă că acesta este angajat în câmpul muncii la ÎCS „Bemol Retail” SRL și a solicitat expedierea documentului executoriu la locul de muncă pentru a fi efectuate reținerile din salariu.

Prin încheierile executorului judecătoresc Iurie Gîlca nr. 087-342r/2014 și nr. 087-343r/2014 din 26 martie 2014, titlurile executorii nr. 2a-3322/08 din 24 septembrie 2008 emise de Curtea de Apel Chișinău cu privire la încasarea din contul lui Oleg Marcu în beneficiul lui Iurie Madan suma de 250000 lei cu titlu de despăgubiri și în beneficiul Ludmillei Madan cu titlu de despăgubiri a sumei de 250000 lei, au fost strămutate după competență teritorială către executorul judecătoresc Natalia Guțu pentru a fi efectuate rețineri din salariul debitorului de la locul de muncă ÎCS „Bemol Retail” SRL.

Prin încheierile executorului judecătoresc Natalia Guțu nr. 013-143/2014 și nr. 013-144/2014 din 23 iunie 2014, titlurile executorii nr. 2a-3322/08 din 24 septembrie 2008 emise de Curtea de Apel Chișinău cu privire la încasarea din contul lui Oleg Marcu în beneficiul lui Iurie Madan suma de 250000 lei cu titlu de despăgubiri și în beneficiul Ludmillei Madan cu titlu de despăgubiri a sumei de 250000 lei au fost strămutate din nou spre executare către executorul judecătoresc Iurie Gîlca pe motivul că debitorului Oleg Marcu s-a eliberat din funcția deținută la ÎCS „Bemol Retail” SRL, cu mențiunea că pe parcursul activității debitorului la ÎCS „Bemol Retail” SRL au fost efectuate rețineri în sumă de 2097,57 lei, suma dată fiind transferată la contul creditorului urmăritor Ludmila Madan.

La 07 iulie 2014, executorul judecătoresc Iurie Gîlca a preluat executarea documentelor executorii menționate, informând și părțile în acest sens prin scrisorile nr. 087-111r/2014 și nr. 087-112r/2014.

Alte acțiuni care atestă executarea documentelor executorii de către organul de executare în speță nu au fost stabilite.

În conexiunea celor relatate, la caz se constată că, deși în perioada 02 octombrie 2009 - 07 iulie 2014, autoritatea responsabilă de executare a hotărârii judecătorești a întreprins măsurile concrete și necesare întru executarea documentelor executorii cu privire la încasarea de la Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan și a lui Iurie Madan a sumelor de 250000 lei cu titlu de despăgubiri, este evident că în perioada 02 iunie 2009 - 02 octombrie 2009 aceste titluri executorii s-au aflat la Oficiul de executare Centru mun. Chișinău, perioadă în care autoritatea responsabilă de executare a hotărârii judecătorești nu a întreprins nicio măsură concretă, în vederea executării hotărârilor judecătorești irevocabile.

Or, după cum a fost menționat mai sus faptul preluării titlurilor executorii pentru executare la Oficiul de executare Centru mun. Chișinău direct rezultă din

înscrierile efectuate pe partea verso al titlurilor executorii (f. d. 27-28 vol. 1), iar probe incontestabile, care ar demonstra contrariul instanței nu au fost prezentate.

Complexitatea cauzei.

La caz, se atestă că executarea documentelor executorii menționate este una complicată, având în vedere că de la 02 octombrie 2009, data preluării documentului executoriu de către executorul judecătoresc și până în prezent, la debitorul Oleg Marcu nu au fost depistate careva bunuri imobile și mobile sau surse bănești pe care acesta le-ar deține în instituțiile bancare de pe teritoriul Republicii Moldova și care ar putea fi urmărite de către executorul judecătoresc în scopul executării documentelor executorii, la fel fiind constatat că debitorul nu este înregistrat oficial la muncă.

La acest segment instanța de recurs remarcă că însuși Ludmila Madan și Iurie Madan au indicat în cererea de chemare în judecată că odată cu parvenirea titlului executoriu la Oficiul de executare Rîșcani mun. Chișinău pentru executare, executorul judecătoresc Iurie Gîlca, a întreprins unele măsuri de executare, care, însă, nu au adus la nimic.

Mai mult ca atât, chiar dacă și se constată că în perioada 02 iunie 2009 - 02 octombrie 2009, autoritatea responsabilă de executare a hotărârii judecătorești, și anume Oficiul de Executare sector Centru, mun. Chișinău, nu a întreprins careva măsuri concrete, în vederea executării hotărârilor judecătorești irevocabile, instanței de judecată nu au fost prezentate probe care ar confirma că debitorul a deținut careva bunuri imobile sau mobile, care au fost înstrăinate în acea perioadă, ori conturi bancare care au fost închise, decât automobilul de model „BMW 520i”, pe care a fost aplicat sechestru prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 23 mai 2007.

Comportamentul părților.

În ceea ce privește comportamentul autorităților naționale, se constată că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești irevocabile în perioada 02 iunie 2009 – 02 octombrie 2009 nu a întreprins măsurile necesare în vederea executării hotărârilor judecătorești.

Interesul creditorului (miza).

În speță, instanța de recurs remarcă faptul că miza pentru creditorii Ludmila Madan și Iurie Madan este evidentă, fiind bazată pe dreptul acestora la repararea prejudiciului moral și prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Reieșind din circumstanțele constatate, instanța de recurs relevă că la caz pretențiile Ludmilei Madan și Iurie Madan cu privire la încasarea prejudiciului moral sunt întemeiate, deoarece aspectele menționate reliefează o lezare a dreptului acestora la executarea în termen rezonabil a cauzei, după cum instituie prevederile art. 6 § 1 al Convenției.

În așa fel, instanța de recurs conchide că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, la prima etapă de executare a documentelor executorii, în perioada 02 iunie 2009 – 02 octombrie 2009, când actele executorii s-au aflat pentru executare la Oficiul de Executare sector Centru, mun. Chișinău, nu a întreprins careva măsuri corespunzătoare în vederea asigurării executării hotărârii judecătorești

irevocabile cu privire la încasarea de la debitorul Oleg Marcu în beneficiul Ludmillei Madan și Iurie Madan a prejudiciului material și moral.

Or, prin prisma prevederilor art. 25 alin. (1) ale Codului de executare (în vigoare la 2 iunie 2009, data intentării procedurii de executare), executorul judecătoresc era obligat să întreprindă toate măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii și să explice participanților la procesul de executare drepturile și obligațiile lor.

Din actele pricinii, însă, nu rezultă că executorul judecătoresc în perioada respectivă ar fi întreprins careva măsuri în vederea urmăririi mijloacele bănești ale debitorului atât în numerar, cât și de pe conturile lui bancare, salariul, pensia, bursa și alte venituri ale debitorului, urmărirea bunurilor debitorului prin aplicarea sechestrului, ridicarea și vânzarea lor, urmărirea mijloacele bănești și bunurile debitorului care se află la terțe persoane, aceste acțiuni fiind efectuate doar din luna octombrie 2009, fapt remarcat că însuși Ludmila Madan și Iurie Madan în cererea de chemare în judecată, indicând că odată cu parvenirea titlului executoriu la Oficiul de executare Rîșcani mun. Chișinău pentru executare în luna octombrie 2009, executorul judecătoresc Iurie Gîlca, a întreprins unele măsuri de executare, care, însă, nu au adus la nimic.

Mai mult ca atât, deși din materialele cauzei rezultă că prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 23 mai 2007 a fost aplicat sechestrul pe automobilul de model BMV-520i, nr. de înmatriculare CKM-370, caroseria nr. WBADD11070BN59329, motor nr. 3637176 ce aparține cu drept de proprietate debitorului Oleg Marcu (f. d. 20-21, vol. I), acest automobil, în circumstanțe necunoscute, nu a fost supus urmăririi și transmiterii acestuia în contul executării hotărârii judecătorești, până la moment nefiind cunoscut despre soarta lui.

Ca urmare a analizei aspectelor enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reieșind din caracterul obligației de executare, comportamentul autorității însărcinate cu obligația executării, precum și miza (interesul) pentru creditor, conchide că cerința cu privire la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prevăzută de legislația internă, precum și de articolul 6 § 1 al Convenției, nu a fost respectată, împrejurări ce atestă corectitudinea soluției instanțelor judecătorești inferioare cu privire la constatarea acestei încălcări.

În sprijinul acestei concluzii vine și jurisprudența CEDO în cazul *Grițco versus Moldova*, în care Curtea reamintește că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6 §1, ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat Contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă și obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părți.

Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6 (a se vedea *Hornsby versus Greece, hotărâre din 19 martie 1997, Reports 1997-11, p.510, §40, și Burdov versus Russia, nr.59498/00, §34, 7 mai 2002*).

În acest context, instanța de recurs va respinge critica recurentului Ministerul Justiției al RM adusă împotriva deciziei instanței de apel, sub aspectul că executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile intimaților și a întreprins toate măsurile posibile ce puteau fi întreprinse în mod rațional.

Or, aceste susțineri ale recurentului se referă doar la perioada de după 02 octombrie 2009, când într-adevăr, de către organele competente au fost întreprinse

măsurile active de executare a titlurilor executorii emise în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2008.

În consecință, se stabilește și faptul că urmare a neexecutării hotărârii judecătorești, Ludmillei Madan și lui Iurie Madan le-au fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, fapt ce justifică, prin prisma dispozițiilor art. 2 alin. (6) a Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, și dreptul acestora la repararea prejudiciului moral cauzat.

Astfel, concomitent cu dispozițiile art. 1423 alin. (1) Cod civil, care reglementează mărimea compensației pentru prejudiciu moral, instanța de recurs ia în considerație și realizările în acest sens a practicii judiciare, și anume că aprecierile prejudiciului moral se face în raport cu criteriile menționate anterior (comportamentul părților, miza pentru reclamant, durata neexecutării), precum și principiul general al echității ca suma apreciată să nu fie vădit disproporțională cu sumele acordate de Curtea Europeană.

Sub acest aspect, se reține că atât prima instanță cât și instanța de apel, întemeiat ajungând la concluzia cu privire la repararea prejudiciului moral, corect au determinat și mărimea compensației pentru prejudiciul cauzat Ludmillei Madan și Iurie Madan în sumă de 30000 lei, pentru fiecare, ce ar constitui o satisfacție echitabilă a prejudiciului cauzat acestora ca rezultat al neexecutării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Distinct de cele menționate, se constată a fi lipsite de suport critica recurențelor Ludmila Madan și Iurie Madan aduse în dezacord cu cuantumul prejudiciului moral acordat de către instanțele judecătorești inferioare, menționând că neîntreprinderea măsurilor adecvate pentru a executa hotărârea judecătorească irevocabilă o perioadă de timp de 5 ani și patru luni de către autoritățile statului RM constituie temei de încasare integrală a prejudiciului moral și prejudiciului material din contul statului RM.

În susținerea acestei opinii instanța de recurs reiterează că chiar dacă și se constată că în perioada 02 iunie 2009 - 02 octombrie 2009, autoritatea responsabilă de executare a hotărârii judecătorești, și anume Oficiul de Executare sector Centru, mun. Chișinău, nu a întreprins careva măsuri concrete, în vederea executării hotărârilor judecătorești irevocabile, instanței de judecată nu au fost prezentate probe care ar confirma că debitorul, care în acea perioadă ispășea pedeapsa în penitenciarul nr. 10 Goian, ar fi deținut careva bunuri imobile sau mobile, care au fost înstrăinate în acea perioadă, ori conturi bancare care au fost închise, decât automobilul de model „BMW 520i”, pe care a fost aplicat sechestrul prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 23 mai 2007.

Totodată, instanța de recurs reține că întemeiată și soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la respingerea cererii cu privire la încasarea prejudiciului material.

Într-adevăr, dispozițiile art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 prevăd că în urma constatării faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în

contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Însă, în interpretarea corectă a dispozițiilor citate este necesar de a distinge că repararea prejudiciului material constă din prejudiciul ce rezultă din caracterul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și nu din prejudiciul ce constituie valoarea creanței ce urmează a fi încasată în baza titlului executoriu, cum la caz se solicită de către creditorii Ludmila Madan și Iurie Madan.

Aceasta mai cu seamă când este vorba de un terț privat, cum sunt Ludmila Madan și Iurie Madan, deoarece principiul conform căruia hotărârile judecătorești trebuie executate nu poate fi interpretat ca obligând statul să răspundă pentru obligațiile unui terț privat. Or, sarcina autorităților naționale în asemenea cauze este de a pune la dispoziția creditorului un mecanism (organele de executare, executori judecătorești), dar nu de a substitui debitorul privat și a achita sumele încasate prin hotărârile judecătorești.

Astfel, este de remarcat că atunci când, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, se discută durata executării procedurilor judiciare, fie în aspect civil, fie în aspect penal, prejudiciul material poate apărea exclusiv în cazul când există o legătură de cauzalitate între pretinsa violare a dreptului la durata rezonabilă a procedurilor și pierderi materiale datorită imposibilității de a se folosi de drepturi pecuniare sau de a se bucura de fructele acestora (a se vedea Boboc versus Moldova nr. 27581/04, §44-45, 04 noiembrie 2008 și Cravenco versus Moldova, nr. 13012/02, §64-67, 15 ianuarie 2008).

Prin urmare, nici prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 și nici jurisprudența CEDO nu impun în sarcina statului responsabilitatea și obligativitatea executării unei hotărâri judecătorești în cazul persoanei private, ci doar repararea prejudiciului cauzat ca urmare a încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Or, la caz debitorul obligației pecuniare față de Ludmila Madan și Iurie Madan este Oleg Marcu și nu Statul Republica Moldova, iar după cum a fost relevat și în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru drepturile omului, cauza Margareta Grițco contra Moldovei, decizia din 29 noiembrie 2005, responsabilitatea statului pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva unui terț privat (persoană fizică sau entitate juridică privată) nu se extinde mai departe decât până la implicarea organelor de stat în procedurile de executare.

Ca consecință, instanța de recurs respinge critica recurenților Iurie Madan și Ludmila Madan cu privire la netemeinicia respingerii de către instanțele de judecată ierarhic inferioare a cerinței cu privire la încasarea prejudiciului material.

Cât privește dezacordul recurentului Ministerul Justiției al RM ce ține de compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, instanța de recurs paralel cu dispozițiile art. 96 CPC, relevă și practica judiciară aferentă speței examinate, care distinge că la examinarea pretențiilor privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, aprecierea costurilor și cheltuielilor judiciare se face în dependență de probele prezentate de părți, de obicei prin documentele de plată și descifrarea orelor de lucru ale avocatului, tarifelor aplicate precum și luarea în considerație a faptului că aceste cheltuieli să fie rezonabile ca quantum.

În aceste condiții, instanța de recurs consideră că instanțele judecătorești corect au reținut că la materialele dosarului sunt anexate bonurile de plată nr. 328078 și nr. 328079 în mărime de câte una mie de lei fiecare, care reprezintă o sumă rezonabilă pentru volumul de lucru efectuat în dependență de complexitatea și specificul litigiului dedus judecății, prin urmare corect au fost admise integral aceste pretenții.

Distinct de cele relatate, având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate, iar argumentele invocate de către recurenți sunt lipsite de suport, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se resping recursurile declarate de Iurie Madan și Ludmila Madan, și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014 și hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 09 iulie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Ludmillei Madan și Iurie Madan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma

Ion Guzun

Ala Cobăneanu